

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. maaliskuuta 2024
(OR. en)

7163/24

ECOFIN 260
UEM 52
SOC 163
EMPL 91

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper II) / Neuvosto
Asia:	Sosiaaliset investoinnit ja uudistukset selviytymiskykyisten talouksien hyväksi – Investointi ihmisiin tuottavuuden ja kasvunäkymien parantamiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion laatima ilmoitus Ecofin-neuvoston istunnossa 12. maaliskuuta 2024 käytävää periaatekeskustelua varten aiheesta ”Sosiaaliset investoinnit ja uudistukset selviytymiskykyisten talouksien hyväksi”. Työllisyys- ja sosiaaliministerit on myös kutsuttu istuntoon.

SOSIAALISET INVESTOINNIT JA UUDISTUKSET SELVIITYMISKYKYISTEN TALOUKSIEN HYVÄKSI

– Investointi ihmisiin tuottavuuden ja kasvunäkymien parantamiseksi –

Sosioekonominen tausta

EU:lla on edessään huomattava kilpailukykyhaaste, joka koskee paitsi maailmanlaajuisia kilpailua myös EU:n sisämarkkinoiden vahvistamista. Tuottavuus on tärkein kilpailukykyä ja kasvua edistävä tekijä. EU:n tuottavuuden kasvu on kymmenen viime vuoden aikana kuitenkin polkenut paikallaan, ja elinkustannuksiin liittyvät haasteet jatkuvat sinnikkäinä¹. Talous elpyi covid-19-kriisin jälkeen, mutta vuonna 2023 talouskasvu oli pidättynyttä ja EU:n talousnäkymät vuoden 2024 alussa olivat odotettua heikommalla pohjalla. EU:n työmarkkinat ovat kuitenkin edelleen vahvat ja työllisyysaste oli vuonna 2023 ennätyksellisen korkea eli 75,4 prosenttia.

Tulokset ovat yleisesti ottaen myönteisiä, mutta tästä huolimatta työmarkkinoilla on historiallisen paljon työvoima- ja osaamisvajetta. Tällaiset vajeet luovat pullonkauloja tuottavuudelle ja kasvupotentiaalille sekä talouden vihreälle ja digitaaliselle siirtymälle. Uudistuksia ja investointeja tarvitaan sen varmistamiseksi, että työvoima- ja osaamisvajeseen ja kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuteen voidaan puuttua asianmukaisesti samalla, kun EU:n taloudessa edistetään digitalisaatiota ja siirrytään kohti hiilineutraaliutta².

¹ Ks. Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta 2024.

² Ks. Yhteinen työllisyysraportti 2024.

Kilpailukykyhaasteeseen vastaaminen on puheenjohtajavaltio Belgian ensisijainen tavoite, ja se pysyy todennäköisesti seuraavan strategisen ohjelman keskeisenä prioriteettina. Työvoima- ja osaamisvaje vaikuttaa kielteisesti tuottavuuteen ja heikentää siten kilpailukykyä ja EU:n talouden tulevaisuuden kasvunäkymiä. EU:n talouden vihreä ja digitaalinen siirtymä aiheuttaa työvoiman osalta erittäin merkittäviä täydennys- ja uudelleen koulutustarpeita sekä haasteita, jotka liittyvät laadukkaisiin työpaikkoihin ja työoloihin. Tavoitteena on ylläpitää soveltuvuutta tulevaisuuden työmarkkinoille. Jatkuva eriarvoisuus ja alueelliset erot – myös yleishyödyllisten palvelujen ja laadukkaan koulutuksen saatavuudessa ja osaamisen kehittämismahdollisuuksissa – estävät kuitenkin edelleen tiettyjä väestöryhmiä hyödyntämästä koko potentiaaliaan. Samaan aikaan EU:n väestön nopea ikääntyminen merkitsee sitä, että tulevana vuosina on saatavilla huomattavasti vähemmän työvoimaa, mikä vaikuttaa kielteisesti myös työvoiman ja osaamisen tarjontaan. Samalla EU:n kyky houkutella korkeasti koulutettuja työntekijöitä kolmansista maista on jäljessä muista maantieteellisistä alueista. Kaikki tämä edellyttää innovatiivisia lähestymistapoja politiikkoihin, joissa investointi ihmisiin tunnustetaan EU:n keskeiseksi voimavaraksi.

Tätä taustaa vasten TSTK-neuvosto (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) vahvisti 28. marraskuuta 2023 työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean [lausunnon](#)³ **sosiaalisten investointien lisäarvosta** ja TSTK-neuvoston roolista eurooppalaisen ohjausjakson hallinnoinnissa. Sosiaalisilla investoinneilla tarkoitetaan julkisia menoja investointeihin ja uudistuksiin⁴, joiden odotetaan sosiaalisten tavoitteiden saavuttamisen lisäksi tuottavan taloudellista kasvua, koska ne vaikuttavat inhimilliseen pääomaan ja tuottavuuteen muun muassa innovointikapasiteetin vahvistamisen ja uusien teknologioiden hyödyntämisen kautta, ja työvoiman tarjontaan⁵. Sen vuoksi sosiaalisiin investointeihin lukeutuvat

- **elinikäinen oppiminen** sekä aikuisväestön **täydennys- ja uudelleen koulutus**, jotka tukevat osaamisen kysynnän ja tarjonnan parempaa yhteensovittamista, millä on myönteisiä vaikutuksia työmarkkinoille integroitumiseen ja kasvupotentiaaliin,

³ ST 15418/2/23.

⁴ Osaamis-, työllisyys- ja osallisuuspolitiikan alalla.

⁵ Sosiaalimenojen luokittelu investoinneiksi perustuu niiden kasvuvaikutukseen, joka on tämän ilmoituksen aihe. Tavoitteena on yksilöidä ne sosiaaliset toimenpiteet, jotka edistävät talouskasvua suoraan. Tämä ei tarkoita sitä, että menot muuntotyypisiin toimiin olisivat vähemmän arvokkaita.

- **koulutus**, erityisesti **laadukas ja kohtuuhintainen varhaiskasvatus**, joka auttaa luomaan kaikille lapsille vahvan perustan oppimisen jatkamiselle myöhemmin elämässä ja helpottaa samalla lasten vanhempien osallistumista työmarkkinoille, edistämällä etenkin naisten työllisyyttä,
- **aktiivinen työmarkkinapolitiikka**, joka helpottaa työmarkkinoille pääsyä sekä työvoiman ja työpaikkojen kohtaamista, edistää laadukkaita työpaikkoja ja tukee siirtymistä työpaikasta toiseen (helpottaen talouden rakenteellisia mukautuksia) ja edistää siten osallistavaa ja kestävää kasvua,
- toimintapolitiikat, joilla ehkäistään työperäisiä sairauksia **ja integroidaan työmarkkinoille vammaiset henkilöt ja sairausjaksolta palaavat työntekijät**,
- uudistukset, joilla **vähennetään työmarkkinoiden segmentoitumista ja vero- ja etuusjärjestelmien** uudistukset, joilla kannustetaan työmarkkinoille osallistumiseen ja edistetään laadukkaita työpaikkoja.

Sosiaalisten uudistusten ja investointien taloudellisen tuoton mittaaminen

Vaikka tiettyjen sosiaalisten uudistusten ja investointien potentiaali talouskasvun kannalta tunnustetaan, on tarpeen tutkia paremmin sitä, miten voitaisiin parhaiten arvioida niiden tuottoja, jotka riippuvat niiden erityisestä suunnittelusta ja toteutustavasta. Tällaisten tuottojen kvantifointi edellyttää vankkoja analyysivälineitä, hallinnollisia tietoja ja luotettavia menetelmiä (kuten ennakko- ja jälkianalyyseja, vaihtoehtoisia vaikutustenarviointeja ja kustannus-hyötyanalyyseja), eikä jäsenvaltioilla ole tällä hetkellä aina hallinnollisia valmiuksia niiden tekemiseen. **Asianmukaiset seuranta- ja arviointijärjestelmät sekä yksityiskohtaiset, vankat ja helposti saatavilla olevat tiedot ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan seurata sosiaalisten uudistusten ja investointien tehokkuutta ja vaikuttavuutta.**

Parhaiden käytäntöjen vaihdon ja vastavuoroisen oppimisen edistämiseksi Belgia ja Espanja, jotka toimivat Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajina heinäkuun 2023 ja kesäkuun 2024 välisenä aikana, **perustivat sosiaalisia investointeja käsittelevän epävirallisen työryhmän (IWGSI), jonka tarkoituksena on parantaa yhteisymmärrystä sosiaalisten uudistusten ja investointien vaikutuksesta talouskasvuun ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen⁶.** Työryhmässä keskusteltiin kahdesta keskeisestä toimintalinjasta:

- Ensimmäinen koski empiiristä näyttöä sosiaalisten uudistusten ja investointien tuotoista mikro- ja makrotasolla. Tässä toimintalinjassa työryhmä keskittyi aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan, varhaiskasvatukseen ja palvelujen tarjoamiseen.
- Toinen käsitteli näiden politiikkojen tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Keskustelujen aiheita olivat erityisesti vaikutustenarviointivälineiden käyttö ja saatavuus, tilastokapasiteetti sekä datahallinto ja datan saatavuus.

Merkitys eurooppalaisen ohjausjakson kannalta

Kestävä ja osallistava talouskasvu, työpaikkojen luominen, rahoitusvakaus ja terve julkinen talous ovat eurooppalaisen ohjausjakson ytimessä. EU:n keskeisiä tavoitteita ovat velkasuhteiden ja alijäämien laskeminen maltilliselle tasolle samalla kun kiinnitetään asianmukaista huomiota työllisyys- ja sosiaalisiin tavoitteisiin sekä vahvistetaan sosiaalista ja taloudellista palautumiskykyä ja ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä. **Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että sosiaaliset uudistukset ja investoinnit talouskasvuun, julkisen talouden kestävyYTEEN ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen suunnitellaan hyvin ja ymmärtäen niiden vaikutukset.** Näin myös tulevaa talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa voidaan muokata yhdennetyllä tavalla ja hyödyntää julkisia resursseja optimaalisesti EU:n talouksien tuotantokapasiteetin parantamiseksi.

⁶ Kaikkien EU-maiden edustajat osallistuivat lopulta epävirallisessa työryhmässä käytyihin keskusteluihin yhdessä Euroopan komission, Euroopan parlamentin työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja Euroopan tason työmarkkinaosapuolten edustajien kanssa. Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean puheenjohtajat kutsuttiin mukaan alusta alkaen, ja talous- ja rahoituskomitean sekä talouspoliittisen komitean puheenjohtajat kutsuttiin mukaan joulukuusta 2023 alkaen. Yhteenveto työryhmän keskeisistä havainnoista on saatavilla osoitteessa <https://employment.belgium.be/en/joint-meeting-ecofin-and-epsco-ministers>.

Kysymykset ministereille:

1. Mitkä ovat mielestänne sosiaalisten uudistusten ja investointien myönteiset vaikutukset talouskasvuun ja julkisen talouden kestävyYTEEN? Mitkä viimeaikaiset työllisyys- ja sosiaaliuudistukset maassanne ovat lisänneet kasvupotentiaalia?
 2. Miten Ecofin-neuvoston ja TSTK-neuvoston välistä yhteistyötä voidaan edelleen tehostaa, jotta voidaan paremmin arvioida sosiaalisten investointien ja uudistusten vaikutusta talouskasvuun, julkisen talouden kestävyYTEEN ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä?
-